Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва
миёнаи касбии назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

БАРНОМАИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛИИ КАСБИ «ИСТЕҲСОЛИ МАҲСУЛОТИ ЗАРГАРӢ»

Соҳа: **Хизматрасонӣ**

Касб: **Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ**

Рамзи касб: **SI 7313** (Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо-2008)

Миқдори модулҳо: **15**

Сатҳҳои Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **2**

Тафсир: **01/соли 2025**

Барномаи таълимии модулии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» дар доираи татбиқи Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар ҳамкорӣ бо Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои зинаи таҳсилоти ибтидоии касбӣ таҳия шудааст.

КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ КАСБИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ИСТЕҲСОЛИ МАҲСУЛОТИ ЗАРГАРӢ

Барномаи таълимии модулӣ дар асоси стандарти салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» таҳия гардидааст.

Барномаи таълимии модулӣ касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» дар ҷаласаи Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ___________№____ баррасӣ гардидааст.

Таҳиягарон:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1.	Мавлонов Шодӣ	Муовини директор	Муассисаи давлатии таълимии «Литсейи касбии металлургии шаҳри Турсунзода»
2.	Авғонова Майрамбӣ	Фасилитатор	
3.	Ғоибов Аловудин	Устои заргар	Ҷамъияти дорои масъулияташ маҳдуди «Изумруд»

Модераторҳо (миёнҷиҳо):

Данило Анишенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

Бахтиёров Озар – супервайзер оид ба методологияи таълим дар асоси салоҳият.

Мундарича

Ихтисорот 5

Муқаддима.. 6

Мафҳумҳо 8

Тавзеҳоти умумии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» 10

Захираҳо: 11

Талабот ба тахассуси омӯзгорон 12

Талабот ба таълимгирандагон 12

Малакаҳои бакортаъминкунии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», сатҳи 2-юми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон 12

Руйхати адабиётҳо 14

Ихтисорот

ТАС	Таълим дар асоси салоҳият
ТИКТО	Таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш
DACUM	Усули таҳлили функсионалӣ (аз ихтисороти «**D**eveloping **a** **c**urricul**um**», яъне «таҳияи барномаҳои таълимӣ»)
ТМТ ҶТ	Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
СС	Стандарти салоҳият
ВС	Воҳиди салоҳият
ЭС	Элементи салоҳият
МИ	Меъёрҳои иҷро
МБ	Малакаҳои бакортаъминкунӣ
СБТМ/ISCO	Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо **(**International Standard Classification of Occupations)
ТМ ҶТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
ТИК/ICT	Технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ (Information and communication technologies (ICT))
ҲМТБ	Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
ҶДММ	Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуд
ТС	Салоҳиятҳои фароумумӣ (Transversial Competencies)
SB	Салоҳиятҳои заминавии соҳаи хизматрасонӣ (Service basic)
SI	Салоҳиятҳои касбии соҳаи хизматрасонӣ (Service industry)

Муқаддима

Ислоҳоти иҷтимоӣ - иқтисодӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон навсозии низоми таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиши ҷумҳуриро тақозо менамояд. Айни ҳол Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тадбирҳои зиёдеро барои самаранок гардондани низоми мазкур андешида истодааст. Яке аз тадбирҳои басо муҳим гузариш ба низоми нави таълим – методологияи таълим дар асоси салоҳият (ТАС) мебошад, ки дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии зерин инъикос гардидааст:

- Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030;
- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тайёр намудани мутахассисон бо назардошти талаботи бозори меҳнат»;
- Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб;
- Тартиби таъмини сифати тахассусҳо ва тасдиққунии тахассусҳо;

Дар баробари ин, дар Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 равшан гуфта шудааст, ки дар кишвар рушди «таҳсилоти салоҳиятнокии касбӣ» бо ворид намудани методологияи таълим дар асоси салоҳият зарур аст.

Методологияи мазкур салоҳияти баланди касбии таълимгирандагонро таъмин мекунад, муносибати масъулиятнокро ба кор ташаккул медиҳад, мутахассисро мутобиқи талаботи тахассуснокии бозори меҳнат омода мекунад.

Инчунин, методологияи ТАС ба ташаккул додани «салоҳиятнокии касбӣ» нигаронида шуда, ба ғайр аз омодагии касбӣ дар раванди таълим, ба ҳар як мутахассис барои аз худ кардани сифатҳои шахсии муҳим, аз ҷумла, мустақилият, ташаббускорӣ, қобилияти қабули қарорҳои масъулиятнок, чандирии тафаккур, маҳорати доимо таълим гирифтан, азнавкунии донишҳо ва баланд бардоштани фарҳанги касбии худ мусоидат менамояд.

Малакаҳои касбӣ тариқи аз худ намудани салоҳиятҳои фароумумӣ ва заминавӣ ташаккул меёбанд. Салоҳиятҳои фароумумӣ муносибати инсонро ба иҷрои масъалаҳои касбӣ ташаккул медиҳанд, тарбияи чунин мутахассисро таъмин менамоянд, ки дар бозори меҳнати дохилӣ ва хориҷӣ талабот дорад.

Барномаи таълимии модулӣ барои муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ бо муҳлати таҳсили 1 сола дар доираи Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст.

Барномаи таълимии модулии барои ҳар як касб таҳияшуда бештар ба таълими амалӣ нигаронида мешавад, ки чунин дониш, маҳорату малака ва муносибат, яъне салоҳияти хатмкунандагонро таъмин менамояд, ки дар бозори меҳнат рақобатпазиранд.

Зимни таълими модулӣ омӯзгор таълими назариявӣ ва амалиро яквақта дар замина (база)-и муассисаи таълимӣ ва ё истеҳсолот мегузаронад.

Инчунин, дар раванди таълим диққати махсус ба ташаккул додани малакаҳои бакортаъминкунӣ дода мешавад. Малакаҳои бакортаъминкунӣ ин ҳамон салоҳиятҳои калидӣ мебошанд, ки барои ҳар шахсе, ки ҳаёти худро ба нақша мегирад ва фаъолияти касбииояндаи худро фикр мекунад, зарур мебошад.

Ташаккулдиҳии худи малакаҳоро омӯзгор дар ҳар машғулият тибқи сатҳи тахассус, мақсад, вазифаҳои модул, натиҷаҳои он амалӣ менамояд. Машғулиятҳоро ба нақша гирифта, усулҳои интерактивиро истифода мебарад.

Барномаи таълимии модулии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» мутобиқи принсипҳо ва талаботи методологияи ТАС дар асоси Стандарти салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» таҳия гардидааст. Барнома мундариҷаи ҳар модулро муфассал мекушояд ва истифода бурдани усулҳои интерактивиро дар омӯзиш тавсия медиҳад. Раванди омӯзиш ҳама домана (спектр)-и воҳидҳои салоҳият, аз ҷумла, фароумумӣ (трансверсалӣ) ва малакаҳои бакортаъминкуниро дар бар мегирад.

Машғулияти амалӣ мутобиқи барномаи таълимӣ дар замина (база)-и муассисаи таълимӣ, дар устохонаи таълимии махсус таҷҳизонида бо назардошти таъмини шароити эргономикӣ гузаронида мешавад. Ғайр аз ин, раванди омӯзиши касбӣ гузаронидани таҷрибаомӯзии истеҳсолиро дар ташкилот, корхона ва муассисаҳо дар бар мегирад.

Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ дар корхонаҳое мегузарад, ки таълимгирандагон зери роҳбарии заргари таҷрибадор малакаҳои касбии дар раванди таълим гирифтаашонро такмил ва ташаккул медиҳанд.

Яке аз принсипҳои асосии методологияи ТАС – ин ҳамкории шарикии муассисаи таълимӣ бо корфармо маҳсуб меёбад. Муассисаи таълимӣ бо корфармо оид ба гузаштани таҷрибаомӯзии истеҳсолии таълимгирандагон, пеш аз анҷоми омӯзиш шартномаи тарафайн мебандад.

Барномаи таълимии мазкур дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва омӯзиш, ки тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи фаъолияти амалӣ кардани барномаҳои таълимиро доранд, истифода бурда мешавад.

Мафҳумҳо

Барномаи таълимии модулӣ дар асоси салоҳиятҳо – ҳуҷҷати дорои дониш, маҳорат, малака ва муносибатҳои асосие, ки бояд аз рӯйи ҳар воҳиди салоҳиятҳои модули дар алоҳидагӣ гирифта шуда, аз худ карда шаванд. Он иборат аст, аз номгӯйи элемент/меъёрҳои иҷрои воҳидҳои салоҳият, тавсияҳои соатҳо барои ҳар мавзӯъ.

Барномаи таълимии модулӣ дар асоси салоҳиятҳо - ҳуҷҷати ифодакунандаи муҳтаво ва меъёрҳои таълим, ки ба модулҳои (воҳидҳои пурра ва мустақили) таълимӣ тақсим карда шудааст, ки таълими ҳар як модул ташаккули як ё гуруҳи салоҳиятҳоро таъмин мекунад.

Баҳодиҳанда – мутахассис/коршиноси баландихтисоси махсус омодашудаи соҳа (бригадир/устои истеҳсолот, коргари таҷрибадор, омӯзгорони ТИКТО/коллеҷ, муассисаҳои олии таълимӣ), ки аз омӯзиш гузаштааст ва соҳиби сертификати мувофиқи «Баҳодиҳанда» мебошад.

Баҳодиҳӣ дар асоси салоҳият – ин раванди ҷамъоварии далелҳо ва дар асоси онҳо қабули қарор оид ба доштан ё надоштани салоҳиятҳои касбии дар барномаи таълимӣ ё модулҳои алоҳидаи он муқарраргашта аз ҷониби таълимгиранда ё хатмкардаи барномаи таълимӣ.

Банақшагирии баҳодиҳӣ – раванде, ки қадамҳои ташкил намудани баҳодиҳиро барои шахсони ваколатдор, корфармоён, маъмурияти муассисаҳои таълимӣ, омӯзгорон, баҳодиҳандагон ва номзадҳои баҳогирандаро муайян мекунад.

Бастаи баҳодиҳӣ – маҷмӯи ҳуҷҷатҳои дарбаргирандаи предмети баҳогузорӣ, меъёрҳо ва далелҳои иҷро солоҳиятҳо, ҷои баргузории баҳодиҳӣ, усул ва воситаҳои интихобшудаи баҳодиҳӣ.

Воҳиди салоҳият – ин баёноти кӯтоҳи натиҷаи вазифаҳои салоҳият мебошад, ки маълумот дар бораи дониш, маҳорат, малака ва муносибатро дорад (дар бораи мақсадҳои воҳиди салоҳият ва доираи малакаҳое, ки ба онҳо тааллуқ дорад, васеъ маълумот медиҳад).

Воситаҳои баҳодиҳӣ – восита ва амалҳое, ки барои ҷамъоварӣ ва тафсир (интерпретатсия)-и далелҳои дороии салоҳиятҳои таълимгирандагон ҳангоми қабули қарорҳо аз ҷониби баҳодиҳандаҳо истифода мешаванд.

Касб – тарзи машғулият, намуди фаъолияти меҳнатие, ки тайёрии муайян, мавҷудияти донишҳои зарурӣ, маҳорат, малака ва салоҳиятнокиро талаб менамояд, ки дар натиҷаи омӯзиши махсус ё таҷриба ба даст оварда мешавад.

Корпажӯҳӣ (эргономика) – илм оид ба муҳайё кардани шароити мувофиқи меҳнат барои мусоидат дар афзоиши маҳсулнокии он, мувофиқкунонии уҳдадориҳои мансабӣ, ҷойҳои корӣ, пуржа (предмет) ва объектҳои меҳнат, инчунин барномаҳои компютерӣ барои меҳнати нисбатан самаранок ва бехатари коргар бо назардошти хусусиятҳои ҷисмонӣ ва равонӣ.

Малака – қудрат ва тавоноӣ дар иҷрои коре, ки дар натиҷаи машқу тамрин ва гирифтани донишу таҷриба дар табиати инсон пайдо мешавад.

Маҳорат – фаъолияте, ки дар инсон дар натиҷаи таълим ва такрори бисёркарата ҳосил шуда, баъд ба раванди бошуурона табдил мeёбад ва имкон

медиҳад, ки шахс натанҳо дар шароити муқаррарӣ, балки дар шароити тағйирёбанда низ амал кунад.

Модул – блоки анҷомдодашудаи ҳаҷми муайяни иттилооти таълимӣ барои иҷрои фаъолияти мушаххас зарур. Вобаста аз талабот ба омӯзиш модулҳои мушаххас таҳия мешаванд ва онҳо метавонанд, аз як то якчанд воҳидҳои салоҳиятҳоро дар бар гиранд.

Меъёр – нишона ё андозае, ки дар асоси он баҳодиҳӣ, муайянкунӣ ё таснифи чизе анҷом дода мешавад.

Салоҳиятнокӣ – соҳиб будан ба дониш, малакаву маҳорат ва муносибат, ки барои фаъолияти пурсамар дар соҳаи муайян зарур аст.

Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ – ин маҷмуи дониш, малака ва унсурҳои таҷрибаи фарҳангӣ, масъулият ва мустақилият мебошанд, ки ба шахс имкон медиҳанд дар муҳити иҷтимоӣ-иқтисодӣ бо истифода аз ин унсурҳо мавқеи худро озодона муайян кунад ва муносибати шахсро барои иҷрои вазифаҳои касбӣ ташаккул диҳад. Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ, заминавӣ ва малакаҳои бакортаъминкуниро дар бар мегиранд.

Салоҳиятҳои касбӣ – ин маҷмуи дониш, маҳорат ва малакаҳо, ки ба шахс иҷрои супоришҳо ва ҳалли вазифаҳои касбиро дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда имкон медиҳад. Салоҳияти касбӣ воҳидҳои салоҳияти касбӣ ва хусусиятиро дар бар мегирад.

Стандарти салоҳияти касб – ин ҳуҷҷатест, ки ҳадди ақали талаботи меъёриро ба салоҳияти барои касби мушаххас зарурӣ муайян мекунад ва талабот ба салоҳияти касбӣ ва умумифарҳангии шахсиро дар бар мегирад.

Тартибот (протседураҳо) – ин иттилоот ё дастурамале, ки ба номзад/баҳогиранда ва баҳодиҳанда барои баргузорӣ ва қайди баҳо муқаррар мешаванд.

Таснифоти миллии тахассусҳо (ТМТ) – ҳуҷҷати меъёрие, ки чаҳорчӯбаҳоро муайян ва ҳамаи ихтисосҳои дар сатҳи миллӣ эътирофшударо идора менамояд. Таснифоти миллии тахассусҳо дорои чаҳорчӯбаҳое мебошад, ки аз якчанд сатҳ иборат буда, ҳар яки онҳо дар нишондиҳандаҳо (дискрипторҳо)-и салоҳиятҳо, ки алоқаҳои тахассусии байнибахширо дар бар мегиранд, тасвиф карда шуда, ҳамчунин, додани ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи соҳиб шудан ба ихтисос дар он роҳандозӣ карда мешавад.

Тахассус – камолоти касбии шахс ва дараҷаи омодагии он барои иҷрои намудҳои корҳои мушаххас, ки бо мавҷудияти салоҳиятҳои аз ҷониби корфармоён эътирофшуда муайян гардида, бо ҳуҷҷати намунаи давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

Таълими истеҳсолӣ – як ҷузъ (компонент)-и асосии раванди таълим барои мустаҳкамкунии дониш, малака, маҳорат ва муносибат (салоҳият)-и таълимгирандагон дар устохона, озмоишгоҳ, машқгоҳ, хоҷагиҳои таълимӣ ва дигар сохторҳои муассисаи таълимӣ гузаронида мешавад.

Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ – як ҷузъ (компонент)-и асосии раванди таълим барои мустаҳкамкунии дониш, малака, маҳорат ва муносибат (салоҳият)-и таълимгирандагон барои осонии баромадан ба бозори меҳнат. Таҷрибаомӯзии

истеҳсолӣ дар истеҳсолоти мушаххас, дар шароити истеҳсолоти амалкунанда гузаронида мешавад.

Таълим дар асоси салоҳият – муносибат ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш, ки он ба чӣ тавр дар ҷои корӣ шахс корро иҷро карда метавонад, такя мекунад.

Таълими амалӣ – ин ҷузъ (компонент)-и раванди педагогӣ дар замина (база)-и устохонаҳои таълимии муассисаҳои таълимии ибтидоии ташаккулдиҳандаи салоҳиятҳои таҷрибавӣ ва касбӣ.

Усулҳои баҳодиҳӣ – усулҳои истифодашавандаи ҷамъоварии далелҳо барои баҳодиҳии салоҳиятҳои таълимгирандагон/номзадҳо, аз ҷумла, раъйпурсӣ, тестгузаронӣ, мусоҳиба бо таълимгирандагон, мушоҳидаи мустақим, тақризи ҷониби сеюм.

Тавзеҳоти умумии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ»

Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ иҷрои як қатор уҳдадорӣ ва вазифаҳои зиёди маҷмӯи муайяни салоҳиятҳоро талаб намуда, барои сифатнок ва сари вақт амалӣ кардани фаъолияти корӣ дар доираи касб имкон медиҳад.

Аз қадимулайём маҳсулоти заргарӣ-ороишӣ ба таври васеъ истифода бурда мешавад ва ин ҳунар касби пурифтихор мебошад. Нахустин ороиши заргарӣ ҳангоми кандани пирамидаи фиръавн Ҷосер (солҳои 3200-2800 то солшумории мо) ёфт шудааст. Барои заргарони Мисри қадим гӯшвора, гарданбанд, ангуштарии тиллоӣ, махсус буданд. Дар шароити имрӯза дар соҳаи ин касб, усул, техникаи нави ороишоти заргарӣ ва сангҳои қиматбаҳо рушд кардааст.

Касби заргарӣ аз шахс сабру таҳаммули махсусро талаб мекунад. Заргар бояд хусусияти филиз (металл)-ҳои истифодашаванда, сангҳои қимматбаҳо, усулҳои коркарди санг, талаботи техникӣ, усулҳои нақшофарӣ, пардоздиҳӣ, навъҳои нақшу нигор, қоидаҳои нақшкашӣ, омода кардани асбобу анҷоми кории худро донад.

Дар фаъолияти заргарон асосан, металҳои қиматбаҳо ва ранга, наққошӣ, намунаи расм ва нақшҳо муҳимманд, ки барои тайёр кардани ороиши гардан, курта, дастҳо, ашё барои зинат додани миз, сохтани гулдон, туҳфаҳо истифода мешаванд.

Ҷавононе, ки ба ин касб машғул мешаванд, бояд технологияи амалиёти омодагӣ, усулҳои асосии кор, ҳисоби асосии маводи зарурӣ барои истеҳсол кардани маҳсулоти заргарӣ, амалиёти ороишӣ, васлкунӣ ва ғайраро донанд.

Захираҳо:

Таҷҳизот/дастгоҳи зарурӣ	Маводи сарфшаванда
• Дастгоҳи суфтагарӣ • Бормашинка • Валтсҳо • Голтовка • Пресс (дастӣ, барқӣ) • Компрессори ҳавоӣ • Тафдони муфелӣ • Дастгоҳи вакуумӣ • Тоскулоҳ барои муҳофизат • Дастпӯшакҳои махсус • Фолгаи изолятсияшуда - дуошёна • Системаи ҳавотозакунӣ • Инжектори мумӣ • Фен барои хушк кардани маҳсулот • Ҷевони ҳавокашӣ • Галваника • Дастгоҳи шуоъкунанда (радирование) • Дастгоҳ барои суфтакунии химиявӣ • Дастгоҳ барои пайвасткунии лазерӣ • Дастгоҳ барои пайвасткунии контактӣ • Дастгоҳ барои огранка • Дорандаи кафшер барои мум **Асбобу анҷом** • Филерҳо • Пинсет • Анбӯри мудаввар • Клювик • Кранпон • Маҷмӯи сӯзанҳо • Сӯянҳо • Киянка • Болға • Ригел • Анка бо мушт • Анвил (наковальник) • Виза (тиски) • Ҷигса (лобзик) • Штангенсиркул • Паҳлӯбур (бокорез) • Микрометр • Қайчии оҳанбурӣ • Тигел • Тарозу • Айнаки калон (лупа) • Хишти ба оташ тобовар	• Бензин • Газ • Припой • Тилло • Нуқра • Кадмий • Биринҷӣ • Мис • Азбест • Кислота (сульфат, гидрохлорид, нитрат, лимонӣ, бор) • Бура • Флюс • Пастогой • Қоғази миллиметрӣ • Қоғази суфтакунӣ • Замимаҳо барои бормашинка • Сурғуч • Гаҷ (гипс) • Мум • Чархҳои сайқалдиҳӣ • Сулфур барои сиёҳкунии маҳсулот • Мочевина • Порӯгирак (савок) • Ниқобҳои тиббӣ • Айнакҳои ҳимоявӣ • Дорукуттӣ • Оташхомӯшкунак • Айна, фери барои шустан • Сӯзанҳои металлӣ барои гонтовка • Сӯзанҳо барои ЧПУ • Салфетка ва дигар лавозимот • Салфетка ва дигар лавозимот **Маводи таълимӣ** • Стандарти салоҳиятҳои касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» • Барномаи таълимии модулӣ • Коркарди методии машғулият, нақшаҳо ва воситаҳои баҳодиҳӣ, тавсияҳои методӣ вобаста ба касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» • Китобҳои дарсӣ оид ба заргарӣ • Воситаҳои айёнии таълимӣ (маводи видеоӣ, рӯнамоиҳо) • Маводи зарурии дафтардорӣ (канселярӣ)

• Лангари конусӣ • Қапакҳо • Тигели графитӣ • Штихилҳо барои кандакорӣ • Панҷаҳо барои кандакорӣ • Парма • Коловорот • Сӯянчаҳо • Қапакҳои дастӣ • Ченаки ҳалқа • Ченаки ангушт • Пармаҳои диаметрҳои гуногун • Замимаҳо барои парма • Хамираи алмос • Асбоб барои шустушӯй -ултрасадо • Чӯткаҳо барои ҷамъоварии оҳанреза	• Дастури таълимӣ барои методистҳо ва омӯзгорони низоми ТИКТО ҶТ «Усулҳои ҳамгироии (интерактивии) таълим» **Таҷҳизоти таълимӣ** • Компютер • Принтер • Проектор • Тахтаи электронӣ/экран **Воситаҳои ҳимоявии инфиродӣ** • Пойафзоли махсус • Либоси махсус • Дастпӯшҳо • Тоскулоҳ (каска)

Талабот ба тахассуси омӯзгорон

Омӯзгороне, ки касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» ва сатҳи 2-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро меомӯзонанд, бояд ба талаботҳои умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС дошта бошад;
- методикаи таълими салоҳиятҳоро донад;
- на кам аз 3 соли таҷрибаи корӣ ҳамчун устои заргарро дошта бошад;
- ҷисмонӣ ва равонӣ солим бошад;
- сатҳи тахассусии омӯзгор аз сатҳи 3 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон паст набошад;
- аз муоинаи тиббӣ гузарад.

Талабот ба таълимгирандагон

Хоҳишмандоне, ки мехоҳанд касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ» - ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 2 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз худ кунанд, бояд ба талаботҳои умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- ҳуҷҷатҳоро мувофиқи талаботи муассисаи таълимӣ пешниҳод кардан;
- аз муоинаи тиббӣ гузаштан.

Малакаҳои бакортаъминкунии касби «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», сатҳи 2-юми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Малакаҳои бакортаъминкунӣ	Малакаҳое, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб будани муносибатҳоро байни ҳамкорон ва мизоҷон/фармоишгарон мусоидат менамояд	-шунидан ва дарк кардан; -бурро ва кушоду равшан баён намудан; -меҳрубон будан; -суботкор будан; -мубодилаи иттилоот кардан; -бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ муошират кардан.

Кор дар даста, ки ба муносибатҳои кории самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	-дар дастаҳои синну соли гуногун, новобаста аз ҷинс, нажод ва мансубияти динӣ кор кардан; -мустақилона ва ба сифати аъзои даста кор кардан; -дақиқӣ; -масъулнокӣ; -меҳнатдӯстӣ; -сарфакорӣ; -донистани Кодекси меҳнат.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои самаранок мусоидат менамояд	-зоҳир намудани мустақилият ва ташаббускорӣ дар ошкор ва бартараф кардани мушкилот; -дурандешӣ; -бовиҷдонӣ; -маҳорати расонидани ёрии аввалия.
Ташаббус ва уҳдаборӣ, ки барои бадастоварии натиҷаҳои инноватсионӣ мусоидат менамояд	-мутобиқшавӣ ба вазъиятҳои нав; -муайян кардани имкониятҳои барои дигарон ғайричашмдошт; -татбиқ кардани ғояҳо ба амал; -иштирок дар раванди ташаккулёбии пайваста; -омодагӣ ба навоварҳо; -зиракӣ.
Банақшагирӣ ва ташкили фаъолияте, ки банақшагирии стратегии дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуддатро таъмин менамояд.	-мақсадгузории мушаххас ва натиҷаҳои кор; -банақшагирии кор ва истифодаи захираҳо, аз ҷумла идоракунии вақт; -муайян ва ҷобаҷокунии афзалиятҳо; -ҳамоҳангсозии вазифаҳо барои худ ва дигарон; -бодиққатӣ; -муташаккилӣ; -қоидаҳои тартиботи дохилии ташкилот/корхона.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамояд	-мавҷудияти диди шахсӣ ва мақсадҳо; -боварӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; -устувории ахлоқӣ; -масъулиятнокӣ -риояи одоб (этика) ва зебошиносӣ (эстетика).
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкатҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	-эътирофи зарурияти таълим бо назардошти тағйиротҳо; -омода будан ба сарфи вақт ва саъю кӯшиш ба омӯхтани малакаҳои нав; -хоҳиши таълим дар ҷойи кор ва бидуни он; -самимият барои ғояҳо ва усулҳои нави идоракунии худомӯзӣ; -дастгирии ҳамкорон ва барқарор кардани робитаҳо; -истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамон» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии кор)
Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамояд	-донистани малакаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; -хоҳиши аз худ кардани малакаҳои нави технологияи иттилоотӣ; -мавҷудияти тавоноии ҷисмонии мувофиқ.

Руйхати адабиётҳо

1. Марченков В.И. "Ювелирное дело". М., 1984.

2. Белицкая Э.И. "Художественная обработка цветного камня". М., 2002.

3. Гончарова И. И., Гореликова- Голенко Е. "Ювелирные украшения". М.: Аванта 2008.

4. Бреполь Э. "Теория и практика ювелирного дела". М., 2000.
5. Новиков В.П., Павлов В.С. "Ручное изготовление ювелирных украшений"
6. Янг Анастейша "Ювелирные укращения. Руководство по закрепке камней. Стили и техники".

7. Карл Кодина "Ювелирное дело", 2008 год, Янг А. "Ювелирные техники. Энциклопедия"

8. С. В. Простаков "Ювелирное дело".

9. Марк Ф. Гримвейд "Руководство по пайке и другим техникам соединения (на спирали)", 2007 год.

10. Светлана Гураль "Драгоценные камни. Гид по миру ювелирных секретов", 2011 год.

11. Инна Шаталова "Стили ювелирных украшений", 2004 год.

12. В. П. Новиков "Почти все о ювелирных изделиях", 1995 год.

13. Виктор Борисович Лившиц "Художественное литье. Ювелирные и декоративные изделия. Самоучитель", 2009 год.

14. Александр Навроцкий, О. А. Казачкова, Виктор Борисович Лившиц "Ковка и литье. Изготовление ювелирных и декоративных изделий" 2011 год.

15. В. И. Куманин "Материалы для ювелирных изделий", 2012 год.

16. Селиванкин Сергей Андреевич, Гутов Лев Александрович, Власов Иван Иванович, Никитин Михаил Капитонович "Технология ювелирного производства", 1978 год.